

Powtórzenie rachunku prawdopodobieństwa

1.1. Jeżeli $X_1, X_2, \dots, X_n$ są niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładzie $D(p)$, to zmienna losowa $\sum_{i=1}^n X_i$ ma rozkład dwumianowy $B(n, p)$.

1.2. Jeżeli X ma rozkład $B(n, p)$, przy czym n jest „duże” zaś $p < 0.1$, to rozkład zmiennej losowej X można przybliżyć rozkładem $Po(np)$.

1.3. Jeżeli X ma rozkład $B(n, p)$, to dla „dużych” n oraz p takich, że $np(1-p) > 9$ oraz $\frac{1}{n+1} < p < \frac{n}{n+1}$ rozkład zmiennej losowej X można przybliżyć rozkładem $N(np, np(1-p))$.

1.4. Jeżeli $X_1, X_2, \dots, X_n$ są niezależnymi zmiennymi losowymi o jednakowym rozkładzie $\Gamma(\alpha, \lambda)$, to $\sum_{i=1}^n X_i$ ma rozkład $\Gamma(n\alpha, \lambda)$.

1.5. Niech $X_1, X_2, \dots, X_n$ będą niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładzie wykładniczym $E(\theta, \beta)$ i niech

$$Y_1 = X_{1:n}, Y_j = (n-j+1)(X_{j:n} - X_{j-1:n}), \quad j = 2, 3, \dots, n.$$

Pokazać, że zmienne losowe $Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ są niezależne i wyznaczyć ich rozkład. Wykazać, że zmienne losowe $X_{1:n}$ oraz $\sum_{j=1}^n (X_j - X_{1:n})$ są niezależne i wyznaczyć ich rozkład.

1.6. Niech $X_1, X_2, \dots, X_n$ będą niezależnymi zmiennymi losowymi $N(\mu, \sigma^2)$ i niech $\bar{X} = \frac{1}{n}(X_1 + \dots + X_n)$, $S^2 = \frac{1}{n-1} \sum (X_i - \bar{X})^2$. Pokazać, że $\bar{X}$ ma rozkład $N(\mu, \sigma^2/n)$, $(n-1)S^2/\sigma^2$ ma rozkład chi-kwadrat z $n-1$ stopniami swobody oraz $\sqrt{n}(\bar{X} - \mu)/S$ ma rozkład Studenta z $n-1$ stopniami swobody.

1.7. Niech U oraz V będą niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładach chi-kwadrat z m oraz n stopniami swobody odpowiednio. Pokazać, że zmienna losowa nU/mV ma rozkład F .

1.8. Niech $X_1, X_2, \dots, X_n$ będą niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładach Poissona ze wspólną średnią λ . Znaleźć rozkład warunkowy zmiennej losowej X_1 pod warunkiem $X_1 + \dots + X_n$.

1.9. Niech $X_1, X_2, \dots, X_n$ będzie próbą losową z rozkładu wykładniczego o gęstości e^{-u} ($u > 0$). Znaleźć rozkład $\sum_{i=1}^n X_i$ oraz rozkład warunkowy zmiennej losowej X_1 pod warunkiem $\sum_{i=1}^n X_i$.

1.10. Niech $\mathbf{X}$ będzie n -wymiarowym wektorem losowym o rozkładzie normalnym ze średnią zero i macierzą kowariancji Σ . Pokazać, że $\mathbf{X}'\Sigma^{-1}\mathbf{X}$ ma rozkład chi-kwadrat z n stopniami swobody. Jaki rozkład ma $\mathbf{X}'\Sigma^{-1}\mathbf{X}$ gdy $E\mathbf{X} = \boldsymbol{\mu} \neq \mathbf{0}$?

1.11. Wektor losowy n -wymiarowy $\mathbf{X}$ jest przedstawiony w postaci $\begin{bmatrix} X_1 \\ X_2 \end{bmatrix}$, a jego wartość oczekiwana $\boldsymbol{\mu}$ i macierz kowariancji Σ są przedstawione odpowiednio w postaci $\begin{bmatrix} \mu_1 \\ \mu_2 \end{bmatrix}$ i $\begin{bmatrix} \Sigma_{11} & \Sigma_{12} \\ \Sigma'_{12} & \Sigma_{22} \end{bmatrix}$. Znaleźć rozkład warunkowy X_1 przy danym X_2 , gdy wektor $\mathbf{X}$ ma rozkład normalny.

1.12. Niech $\mathbf{X}$ będzie n -wymiarowym wektorem losowym, którego składowe są niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładzie normalnym ze średnią zero i wariancją jeden. Niech $\mathbf{P}$ będzie symetryczną macierzą idempotentną rzędu $r < n$. Udowodnić, że $\mathbf{X}'\mathbf{P}\mathbf{X}$ oraz $\mathbf{X}'(\mathbf{I} - \mathbf{P})\mathbf{X}$ są niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładach chi-kwadrat.

Ogólniej. Niech $\mathbf{P}_1, \dots, \mathbf{P}_k$ będą symetrycznymi macierzami idempotentnymi takimi, że $\mathbf{P}_1 + \dots + \mathbf{P}_k = \mathbf{I}$. Udowodnić, że zmienne losowe $\mathbf{X}'\mathbf{P}_1\mathbf{X}, \dots, \mathbf{X}'\mathbf{P}_k\mathbf{X}$ są niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładach chi-kwadrat.